

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szemes Marianna pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. április 29. napján meghozott, 33.P.21.734/2008/18. számú ítélete ellen, a felperes részéről 19. és 22., az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes 2007. szeptember 12-én „...” cím alatt az általa működtetett ... internetes oldalon a ... azon anyagának közzétételével, amely ... és felperes neve felperes beszélgetését tartalmazta annak valótlan híresztelésével, hogy a felperes honlapján megtalálható ...-vadászat elnevezésű számítógépes játékban rendőröket kell lelőni a „győzelem elérése érdekében”, valamint annak közlésével, amely szerint a műsorvezető a felperes felperes neve különböző publikációiból - a tervezett beszélgetés előzetesen nem jelzett tárgyaként - kiemelt idézetekkel a felperest kedvezőtlen színben tüntette fel, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és járulékaira felemeli, egyebekben a per főtárgya, valamint a felperes részére megállapított perköltség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíja teljes egészében az alperest terheli.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 (hatvanezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes pontosított keresetében az Alkotmány 59. § (2) bekezdésére és a Ptk. 78. § (2) bekezdésére alapítottnan jóhírve megsértésének megállapítását kérte. Előadta, hogy az alperes, mint a nol. hu internetes oldal üzemeltetője, 2007. szeptember 12-én megjelent, „...” című cikkében a világhálón közzé tette a ... előző napon a felperessel készített telefoninterjújának anyagát, amellyel kapcsolatban a Fővárosi Bíróság a ... alperes elleni 19. P. 24.916/2007. számú perében hozott jogerős, míg a ... Kft. alperes elleni 19. P. 24.963/2007. számú perében hozott részben jogerős ítéletei a jogsértést megállapították. Kérte továbbá, hogy a bíróság az alperest kötelezze a jogsértés abbahagyására, tiltsa el a jövőbeli jogsértéstől; szüntesse meg a cikk elérhetőségét és kötelezze az alperest elégtételadásra. Kártérítési igényét 500.000 forintban jelölte meg, azzal az indokolással, hogy az őt a közléssel ért hátrány köztudomású tényként értékelhető.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta, vitatva annak jogalapját és a kártérítés összecszerűségét is. Védekezése szerint a felperes és a ... munkatársa, ... műsorvezető között lezajlott beszélgetés közlésével semmiféle jogsértést nem valósított meg. További védekezése szerint a felperes közszereplő, akinek jóhírét nem sértheti, ha a műsorvezető nem ismerte a felperes által a világhálóra feltöltött játék lényegét. Vitatta, hogy a felperest az ügyből eredően hátrány érte volna; márpedig a kár bekövetkezte az adott esetben köztudomású tényként nem értékelhető.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2007. szeptember 12-én „.....” cím alatt az általa működtetett ... internetes oldalon közzé tette a ... anyagát ... és felperes neve felperes beszélgetéséről, amelyben valótlanul állították, hogy a felperes honlapján megtalálható ...-vadászat elnevezésű számítógépes játékban rendőröket kell lelőni a „győzelem elérése” érdekében, illetve az átvett anyagban a felperes különböző publikációiból kiemelt idézetekkel az ott eljáró műsorvezető kizárólag a tervezett beszélgetés előzetesen nem jelzett tárgyaként a felperes kedvezőtlen színben való feltüntetésére törekedett, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy a cikk elérhetőségét szüntesse meg. Elégtételadásként kötelezte az alperest az ítélet rendelkező része jogsértést megállapító rendelkezésének a ... honlapon való közzétételére és kötelezte, hogy a jogsértésért fejezze ki a sajnálkozását. Az alperest kötelezte 250.000 forint és járulékai, továbbá 1.000 forint perköltség megfizetésére. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. A felperest 15.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Kötelezte az alperest 15.000 forint kereseti illeték megfizetésére, és megállapította, hogy a fennmaradó 15.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Ismertette, hogy az alperesi cikk az ... Kft. által írásos formába öntött anyagként került az alpereshez. A felperes az alperestől „helyreigazítás”-t kért, az ügy miatt panaszt nyújtott be az ORTT Panaszbizottságához, büntetőfeljelentést tett ... műsorvezető ellen, és polgári eljárást is kezdeményezett.

Részletesen ismertette a sérelmezett cikk tartalmát, a két korábbi perben hozott ítélet ténymegállapításai és jogi indokolásának alapján. Ezek szerint a ... által rögzített élő telefoninterjúra az adott okot, hogy a felperes és 198 társa beperelte ... és ... személyiségi jog megsértése és közérdekű adatok nem megfelelő közlése miatt. A műsorvezető, ... bevezetőjében utalt arra, hogy annak a pernek a felperesei súlyos traumát éltek át amiatt, hogy a miniszterelnök hazudott, ezért fájdalmukon csak a személyenként igényelt 100.000 Ft. kártérítés tudna enyhíteni. Arról érdeklődött, hogy a felperes azonos-e azzal a személlyel, aki a „...” című napilapban a jobboldali veszélyre hívta fel az olvasók figyelmét, majd - annak ellenére, hogy a felperes többször közölte, hogy a „...”-ba soha nem írt - a műsorvezető idézett a „...”-ban publikáló hasonló nevű személy leveleiből. Rákérdezett, hogy a felperes internetes honlapján szerepel-e a miniszterelnök, mint a ... alapítója, sábeszdeklivel a fején. A felperes tájékoztatta, hogy a honlapján egy ...-vadászat elnevezésű elektronikus játék szerepel. A műsorvezető ezután arról érdeklődött, hogy a felperes nevezte-e a miniszterelnököt a hozzá intézett levelében többek között őt genetikai hulladéknak, és hogy a levél szerint „a miniszterelnök alantasabb, mocskosabb, becstelenebb és kegyetlenebb a legrosszabb fasisztánál, a legrosszabb nácinál”. Bár a felperes többször vissza kívánta terelni a beszélgetést a tárgyhöz, a műsorvezető a felperes különböző publikációiból kiragadott mondataival kívánta szembesíteni a felperest, mint pld. amikor ... „ágyba-vizelő” nevezte. Aziránt is érdeklődött a felperestől, hogy a honlapján megjelenő „...”-vadászat” című ügyességi játékban hány rendőrt kell az ott látható és működtethető pisztollyal lelőni a Kossuth téren, hogy nyerni lehessen. A felperes tájékoztatta, hogy a játék nem erről szól. Mivel a műsorvezető ismételt azzal kísérelt meg foglalkozni, hogy ismeri-e a felperes a ...ban azonos nevén publikáló személyt, és a felperes tagadó válaszára, a műsorvezető a beszélgetést megszakította.

Az ítélet kitért arra, hogy a ... ellen folyt per jogerős ítélete szerint a felperes a ...-vadászat elnevezésű játékhoz csupán elérhetőséget biztosított. Annak a pernek a bírósága megtekintette a számítógépes játékot, és megállapította: a játék központi alakja kifejezetten a ..., az ő fényképére lehet lövöldözni. Abban a perben a bíróság a jogkérdést illetően úgy foglalt állást, hogy a műsorvezető arra törekedett, hogy a felperest olyan módon állítsa be, mintha szélsőséges nézeteket valló, eleve hiteltelen személy lenne.

A jelen elsőfokú ítélet a jogerős ítéletben foglaltakat - mind a tényállás, mind a jogi megítélés szempontjából - irányadónak tekintette. Jogi indokolása körében felhívta az Alkotmány, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Római Egyezmény vonatkozó rendelkezéseit, a Ptk. 75. § (1) bekezdését, 78. § (1) és (2) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és PK 14. számú állásfoglalásában foglaltakat. A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (Sajtótv.) és a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kérdésével foglalkozó alkotmánybírósági határozatok, különösen a 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) határozatok alapján kifejtette, hogy az alperes - mint sajtószerv - objektív felelősséggel tartozik az értesülés továbbadásáért is, márpedig a ... alperes által átvett közlemény valótlanul állította, hogy milyen tartalmú játék került megjelenítésre az interneten. Következtetése szerint a közlemény alapvetően a felperes személyének egyoldalú lejáratására irányult, mert a műsorvezetőnek az a kérdése, miszerint hány rendőrt kell lelőni, magában hordozta azt

a kijelentést, hogy a játékban rendőröket kell lelőni, ami viszont objektíve valótlan tényközlés volt.

A jogsértés megállapítása folytán alkalmazta a Ptk. 84. § (1) bekezdés b), c) és d) pontjaiban írt egyéb objektív jogkövetkezményeket.

A kártérítési igény jogalapját illetően tartalmilag a felperesi álláspontot fogadta el, amely szerint a kár bekövetkezte köztudomású tényként külön bizonyítás nélkül is értékelhető. A kártérítés összegéről a Ptk. 339. §, 355. § (1) és (4) bekezdése felhívásával, mérlegeléssel döntött. Értékelte az alperesi jogsértés tárgyi súlyát, amelyet sem kiemelkedőnek, sem jelentéktelennek nem tartott. Úgy foglalt állást, hogy a korábban befejezett perekben a felperest ért további hátrány részben enyhítésre került és - bár a megjelölt egyéb médiumok fogyasztóinak köre nem feltétlenül esik egybe az alperesi lap olvasóinak körével - a közvélemény a bíróság által történt jogerős megállapításról már korábban tudomást szerezhetett.

A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, a pernyertesség-pervesztesség arányát alapul véve, rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezett.

A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a keresetének helytadásra irányult, a nem vagyoni kártérítés összegének 500.000 forintra felemelését kérte. Kérte továbbá az ítélet kártérítéssel kapcsolatos indokolásának részbeni megváltoztatását, valamint sérelmezte a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést is.

Hangsúlyozta, hogy az igazságszolgáltatással szembeni alapvető elvárás, hogy az azonos jogeseteknek lehetőleg legalább is közel azonos jogkövetkezményei legyenek. Ennek a követelménynek azért nem felel meg az elsőfokú bíróság ítélete, mert éppen annak a médiumnak kell a legalacsonyabb kártérítést fizetnie, amelyik a legnagyobb publicitással rendelkezve, messze a legszélesebb körben híresztelte a per alapját képező rágalmakat, és a legnagyobb tényleges hátrányt okozta.

Anomália az időmúlás kártérítést csökkentő tényezőként értékelése, illetve annak figyelembe vétele, hogy a bíróság ... és a ... elmarasztalta. Ez abból a téves feltételezésből ered, hogy a két másik médium weboldalán megtörtént az elégtételadás. A valóság ezzel szemben az, hogy a kártérítést ugyan mindkét alperes megfizette, de a meghatározott cselekmény végrehajtása mindmáig folyik.

A perköltségviselésre vonatkozó rendelkezést azért kifogásolta, mert a jogalap tekintetében pernyertes lett, tehát a legrosszabb esetben is úgy kellett volna rendelkeznie az elsőfokú bíróságnak, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik. Hasonlóan súlyos elvi hiba volt a kereseti illeték 50-50%-os megosztása a 80-20% -os arány helyett.

Az alperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítására, másodlagosan a nem vagyoni kártérítés mellőzésére vagy jelentős mérséklésére irányult.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a két másik perben megállapított tényállás alapján döntött, és nem értékelte magának a „...-vádászat” nevű flash játéknak a tényleges szabályait. Leírta a játékban látható fényképet és részletesen elemezte a játékszabályok, és arra a következtetésre jutott, hogy az „egér” mozgásával kezelhető pisztollyal lényegében a rendőrökre is lehet lőni.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki arra, hogy melyek a valótlan tényközlések vagy híresztelések, de arra sem, hogy a közlés mely tényeket milyen hamis színben tüntet fel, és azok miért sértőek a felperesre nézve.

Kiemelte továbbá, hogy a Ptk. 78. §-ának (2) bekezdése szerint a jogsértés megállapításának feltétele a sértő jelleg. A BH 2004. 104. eseti döntésre utalva megjegyezte, hogy a közszereplőkkel kapcsolatban még a túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröző értékitélet sem sérti a személyhez fűződő jogokat. A beszélgetés anyagának átvétele akkor lenne sértő, hogyha a felperes valójában nem tett volna közzé olyan számítógépes játékot, melyben lehetőség van a miniszterelnök vagy a rendőrök eltalálására, vagy ha a játék kifejezetten büntetné a játékos a rendőröket sértő téves találatot vinne be. Jelen esetben azonban a rendőrök eltalálása a készítő számára közömbös, ezért sem pontot nem lehet szerezni, sem pontvesztést nem lehet elszenvedni.

A felperes személyének hátrányos megítélését bármi is okozhatja, az adott esetben éppen az, ha olyan játékot tesz közzé, amely erőszakra hív fel a volt ... ellen, akit a játékban rendőrök sorfala véd. Hangsúlyozta, a politikai vélemény kinyilvánításának ilyen szélsőséges formája jogvédelmet nem élvezhet.

A jogalapot illetően azt is hangsúlyozta, hogy a riport szövegét az ...-tól átvévő alperes vonatkozásában a jogsértő tudattartalom hiányzik, ezért „a kedvezőtlen színben való feltüntetésre törekedett” megfogalmazás minden alapot nélkülöz. A szerzői jogok a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) rendelkezései szerint a ... műsorvezetőjét illeti meg, így a „felelősség” is őt terheli a közlés tartalmáért.

A kártérítés összegszerűsége tekintetében kiemelte, hogy a cikk olvasottsága a 6000 látogatást nem haladta meg, márpedig nem elhanyagolható körülmény, hogy a jogsértő közlemény hány személyhez jut el. Ez a szám eltörpül a ... műsorszámának átlagos, főleg késő délutáni és esti főműsor idejének hallgatói létszámához képest.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében - az alperes fellebbezésével érintett körben - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt az ítélet indokolása helyesen tartalmazza. Alappal nem kifogásolható az az eljárás sem, hogy a két korábbi ügyben hozott ítéletből vett át egyes ténymegállapításokat, mivel - amint azt az alperes is hangsúlyozta - úgynevezett után-közlésről van szó.

Az elsőfokú bíróság a Sajtótörvény idézett rendelkezései alapján helyesen jutott arra a következtetésre is, miszerint az alperes, mint sajtószerv objektív felelősséggel tartozik a mástól származó értesülés továbbadásáért is, tehát az alperes alappal nem védekezhet azzal, hogy - mivel a ... közlésének tartalmi kialakításában nem vett részt - jogsértést nem követhetett el. Az alperes tévesen hivatkozott az Szjt. rendelkezéseire is, mivel azok jelen ügy megítélése szempontjából jogi relevanciával nem bírnak.

Helytálló volt viszont az alperesnek az az álláspontja, hogy az ítélet rendelkező részének megfogalmazása nem volt egyértelmű abból a szempontból, hogy a bíróság miben látta a jogsértés megvalósulását, és alapos kifogás az is, hogy az után-közlés folytán a hiányzó tudattartalom miatt a „törekedett” kifejezés használata sem megfelelő.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének - az internetes játékkal kapcsolatos (rendőrök lelövése) része érintetlenül hagyása mellett - a rendelkező részt a perbeli jogsértés megállapítása szempontjából egyértelműbbé tette, amire egyébként jogi lehetősége volt, mert az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából kitűnt, hogy az elsőfokú bíróság mit tekintett jóhírnevet sértő magatartásnak.

A másodfokú bíróság által pontosított jogsértést megállapító rendelkezés szerint mindkét irányú alperesi cselekmény a Ptk. 78. § (2) bekezdése szerinti híresztelés. A „rendőrök lelövését”-nek híresztelése egyértelműen valótlán, míg a másik híresztelés azoknak a közléseknek a továbbításával valósult meg, amelyek a kiemelt idézetek tendenciózus összeválogatásával tüntették fel a felperest kedvezőtlen színben.

A másodfokú bíróság itt hangsúlyozza, hogy a jóhírnév-sérelem nem szűkíthető le a valótlán és sértő tényállításokra, híresztelésekre vagy való tények hamis színben való feltüntetésére. A Ptk. 78. § (1) bekezdése ugyanis úgy szól, hogy a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. Ezt a generálklauzulát bontja ki a (2) bekezdés, amelynek bevezető főmondata tartalmazza a „különösen” kifejezést, amely egyértelműen a példálózó felsorolásra mutat, vagyis a jóhírnév sérelme jóval tágabb fogalom, mint ami a „különösen” kifejezést követő felsorolásban szerepel.

A kifejtettek alapján nem volt osztható az alperesnek az érvelése, hogy az adott esetben sértő jelleg hiányára tekintettel nem valósult meg jogsértés. Nem vonatkoztatható a jelen ügyre a BH2004. 104. számú eseti döntés sem, amely a közszereplők esetében a véleménynyilvánításnak az átlagostól eltérő szintjére ad iránymutatást, mivel a perbeli esetben nem véleménynyilvánításról volt szó.

Az alperes az eljárásnak ebben a szakaszában alaptalanul érvelt azzal is, hogy a felperes nem jelölte meg a konkrét jogsérelemét. A Pp. 235. § (1) bekezdésének második és harmadik mondata szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az első fokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az első fokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Mivel az alperes a jogsérelmek konkrét megjelölésének hiányára az első fokú eljárásban nem hivatkozott, ezt a másodfokú eljárásban már alappal nem kifogásolhatta.

A másodfokú bíróság ettől függetlenül úgy ítélte meg, hogy az egyes magatartások külön kiemelése az adott esetben - az ítélet rendelkező részének szintjén - sem szükséges, figyelemmel az elégtételadás (a honlapon való közzététel és a sajnálkozás kifejezése) módjára. Az ítélet indokolásában pedig az elsőfokú bíróság a jogsértő magatartásokat a szükséges módon megjelölte.

Mivel a személyhez fűződő jog megsértése alátámasztott volt, és az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a kért egyéb objektív jogkövetkezményeket is, a bíróságnak csak azt kellett eldöntenie, hogy a szubjektív jogkövetkezmény alkalmazásának feltételei fennállnak-e.

A kártérítés jogalapját tekintve is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor a felperes közszepelői minőségére tekintettel köztudomású tényként vette figyelembe, hogy a felperesnek az alperesi jogsértés folytán hátránya származott.

Az elsőfokú bíróság azonban a mérlegelés körében tévesen értékelte az eltelt hosszabb időt, és a megelőző ügyekben megállapított összecsúszást. Annak ugyan nincs értékelhető jelentősége, hogy a korábbi ügyekben elrendelt elégtételadás végrehajtása megtörtént-e, de az azonos magatartások megítélésénél figyelemmel kell lenni a kialakult bírói gyakorlatra is a jogkövetkezmények alkalmazásnál. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a bíróságnak mindig a konkrét ügyet kell elbírálnia, ebből a szempontból az adott jogsértéssel okozott hátrányt kell mérlegelni, és nem lehet a nem vagyoni kár összegénél csökkentő tényezőként értékelni önmagában azt, hogy a felperes javára más jogsértő személlyel szemben már született kártérítés megfizetésére kötelező döntés. A jogsértés óta eltelt hosszabb idő sem értékelhető kártérítést csökkentő tényezőként. Figyelembe kellett venni azt is, hogy az alperes honlapját - még a megjelölt látogatottsági adatok mellett is - többen olvassák, és szerzik tőle az ismereteket.

A másodfokú bíróság a mérlegelésre irányadó körülmények és a bírói gyakorlat tükrében indokoltan találta a felperes javára megítélt kártérítés felemelését. Az 500.000 forint eltúlzottnak semmiképp sem volt tekinthető.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben megváltoztatta.

Mivel a felperest a Pp. 87. § (1) bekezdése szerinti 2003. évi LXXX. törvény alapján jogi segítségnyújtó szolgálat képviselte, rendelkezni kellett arról, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíját a - a Pp. 78. § (1) bekezdésére is figyelemmel - teljes egészében az alperes viseli. A Fővárosi Ítéltábla a le nem rótt kereseti és a fellebbezési illeték megfizetésére is az alperest kötelezte a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy a bírói gyakorlatnak megfelelően (EBH1999. 94) az eljárási illeték alapja a meg nem állapítható ügyérték helyett a felperesi nem vagyoni kártérítési követelés volt.

Budapest, 2010. február 9.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.. Szűcs József s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő